

Stichting Milieu Centraal
T.a.v. Ika van de Pas
Nicolaas Beetsstraat 2a
3511 HE, Utrecht

Amsterdam, 9 november 2023

Betreft: onderscheiding topkeurmerk voor Climate Neutral Certified

Geachte mevrouw Van de Pas,

Deze week heeft de Stichting Reclame Code na een klacht van Wakker Dier een uitspraak gedaan over een vleesproduct met het keurmerk “Climate Neutral Certified”, uitgegeven door Climate Neutral Group B.V. te Utrecht (CNG).¹ Uit de uitspraak blijkt dat consumenten door gebruik van dit keurmerk worden misleid. Naar aanleiding van deze uitspraak vraagt Wakker Dier u de geconstateerde greenwashing niet langer te faciliteren in uw Keurmerkenwijzer.

Over de consumptie van vlees en andere dierlijke producten zijn wetenschappers helder: deze moet worden beperkt om klimaatverandering af te kunnen remmen. De vlees- en zuivelindustrie zal er niettemin alles aan blijven doen om dit streven te ondermijnen. Uw organisatie heeft de belangrijke taak om misleiding en greenwashing tegen te gaan en eraan bij te dragen dat consumenten worden geïnformeerd over het maken van écht milieuvriendelijke keuzes.

“Klimaatneutraal” vlees

Dit jaar voerde Wakker Dier een procedure bij de Reclame Code Commissie (RCC) tegen varkensvlees met (onder andere) de milieclaim “klimaatneutraal gecertificeerd door Climate Neutral Group”. Wakker Dier heeft in deze procedure onderbouwd aangevoerd dat deze certificering door CNG – anders dan de naam van het keurmerk doet vermoeden – allerm minst betekent dat de productie en vermarkting van het varkensvlees geen schade heeft aangericht aan het milieu, of dat deze schade volledig is gecompenseerd. Wakker Dier onderbouwde dat het grootste deel van de klimaatschade niet werd meegenomen in de berekeningen van de veroorzaakte milieuschade. Daarnaast verliep compensatie via een omstreden methode: mestvergisting. De resultaten van mestvergisting worden te optimistisch ingeschat en missen wetenschappelijke onderbouwing.

¹ <https://www.reclamecode.nl/uitspraken/marley-spoon/voeding-en-drank-2023-00050-cvb/423553/>

Misleiding

De Reclame Code Commissie (RCC) heeft daarop in juni van dit jaar geoordeeld dat bij het keurmerk van CNG inderdaad geen sprake is van volledige klimaatneutraliteit, maar van het voldoen aan door de standaard zelf gedefinieerde kwaliteitseisen en normen voor het neutraliseren van de uitstoot van broeikasgassen. “In feite gaat het om een 'op weg naar klimaat-neutraal'-claim”, aldus de RCC.² Omdat de gemiddelde consument de claims 'klimaatneutraal gecertificeerd' en 'climate neutral certified' gemakkelijk zo kan opvatten dat het varkensvlees daadwerkelijk zonder schade voor het klimaat is geproduceerd (en om die reden is gecertificeerd) achtte de RCC de aanprijzing van het product misleidend.

Maaltijdboxen-verkoper Marley Spoon, tegen wie onze klacht gericht was, is daarop met ondersteuning van CNG en producenten Agrifirm en Vallei Varken in beroep gegaan tegen de uitspraak van de RCC. Het College van Beroep van de Stichting Reclamecode heeft de uitspraak van de RCC met verbetering van gronden bevestigd.

Ook het College oordeelde dat het keurmerk van CNG niet zodanig bekend is bij het publiek dat de consument zonder verdere uitleg zal begrijpen dat Climate Neutral Certified *niet* betekent dat het product onder het keurmerk daadwerkelijk klimaatneutraal is geproduceerd. Zoals het College overwoog:

“In feite gaat het volgens de Commissie [*de RCC, WD*] om een 'op weg naar klimaat-neutraal'-claim. Marley Spoon heeft deze constatering van de Commissie niet bestreden. Dat in werkelijkheid bij het gecertificeerde product broeikasgassen niet volledig hoeven te worden gecompenseerd en daardoor in feite geen sprake is van een klimaatneutraal product, volgt niet, en in ieder geval niet duidelijk, uit de tekst op de verpakking en het etiket. Hierdoor wordt de gemiddelde consument op het verkeerde been gezet.”

Mede op grond van deze overweging onderschrijft het College het oordeel van de Commissie dat bij de aanprijzing van het product sprake is van een misleidende milieclaim.

Dit is overigens niet de eerste keer dat het keurmerk van CNG is betrokken bij als misleidend beoordeelde claims. Vorig jaar deed de Stichting Reclame Code een uitspraak over zuivel van Arla, die het Climate Neutral Certified-keurmerk droeg. Ook daar was het oordeel dat de milieclaim niet waar kon worden gemaakt en de consument daardoor misleid werd.³

² <https://www.reclamecode.nl/uitspraken/marley-spoon/voeding-en-drank-2023-00050-cvb/423553/>

³ <https://www.reclamecode.nl/uitspraken/resultaten/voeding-en-drank-2021-00472-cvb/335095/>

Klimaatneutraal onder vuur

De claim klimaatneutraal ligt al langer onder vuur. Enkel dit jaar al waren er drie belangrijke ontwikkelingen die aantonen dat deze milieclaim niet langer dient te worden aangeprezen:

- Uit onderzoek van The Guardian, Die Zeit en SourceMaterial bleek dat 90 procent van de compensatie door de aanplant van bomen ‘waardeloos’ is.⁴ Dit onderzoek was specifiek gericht op carbon credits van het bedrijf Verra. Dit is hetzelfde bedrijf dat ook toeziet op de carbon credits van het keurmerk Climate Neutral Certified.
- BEUC, de Europese koepel voor consumentenorganisaties, riep op tot een algehele ban op de claim klimaatneutraal.⁵
- De Europese Unie wil greenwashing met klimaatneutraal-claims aanpakken met sancties. Vanaf 2026 treedt nieuwe Europese wetgeving in werking die ongegronde claims over klimaatneutraliteit wettelijk verbiedt.⁶

Topkeurmerken

Op dit moment draagt het keurmerk Climate Neutral Certified uw onderscheiding topkeurmerk in de productcategorieën groenten en fruit; bloemen en tuin; zuivel; en koffie, thee en chocolade. CNG heeft laten weten dat het beoordelen van het keurmerk binnen de categorie vlees nog bij uw stichting in behandeling is, omdat keurmerkhouders Climate Neutral Group pas recentelijk is begonnen met het certificeren van vleesproducten.

Wij verzoeken u met klem om dit keurmerk geen top-onderscheiding te geven voor vlees eieren en de gegeven onderscheiding voor zuivel kritisch te heroverwegen. Gezien de bredere discussie die speelt en de kritiek van experts op de claim “klimaatneutraal”, verdient het keurmerk voorts ook binnen de andere categorieën een herbeoordeling.

Veel consumenten willen met hun eigen consumptiepatroon stappen zetten voor het milieu. Bijvoorbeeld door minder te consumeren, door voor andere producten te kiezen, of door meer te betalen voor een gecertificeerd product. Een keurmerk dat de naam “Climate Neutral Certified” draagt, maar beschikbaar wordt gesteld voor niet daadwerkelijk klimaatneutraal geproduceerde producten, zet deze consumenten op het verkeerde been.

Ik vraag u om geen ruimte te bieden voor deze greenwashing en om CNG derhalve – in ieder geval in de dierlijke categorieën – niet langer te belonen met de onderscheiding topkeurmerk.

Hoogachtend,
Collin Molenaar

⁴ <https://www.theguardian.com/environment/2023/jan/18/revealed-forest-carbon-offsets-biggest-provider-worthless-verra-aoe>

⁵ <https://www.beuc.eu/press-releases/climate-neutral-claims-food-must-be-banned-shows-consumer-groups-report>

⁶ <https://www.ft.com/content/53f84f03-1f1c-4240-977f-9de0e4893377>